

Føroya
SOSIAL-DEMOKRATUR

Blashtjóri
VILLI SØRENSEN
Postbox 76

Prent:
A. ØSTER

EINNEVNT Í FAKFELAGS- SØGUN

Eg eri ikki fiskimaður. Lat tað verða sagt beinan vegin; men tað, sum fór fram við minstuløn fiskimanna í ár, haldi eg vera so einastandandi, at tað hevði verið áhugavert at lýsa eftir, um nakað tilíkt er hent, síðan fakkfeløg yvirhövur vórðu sett á stovn.

Hevur ein nakrantíð hoyrt um, at ein lønarstuttur nakrantíð hevur verið settur niður um aftur tað, hann einaferð hevur vunnið í lön?

Og betri enn, hevur ein nakrantíð hoyrt, at — álitismenninir í einum fakkfelag — sjálv hevur sett uppskot um, at lønin hjá limunum skal setast — ja, enn tá heilt nógv — niður?

Hvussu leingi hevði ovasta leiðslan, ið tilíkt framdi, fingið loyvi at sita í øðrum londum?

Eg vil halda, at tað bert var stokkut stund.

Mær tykir, at her á landi ber alt til, ið hvussu so er, tá ið tað er hina stóru fjöldina, tað geldur.

Eg sigi ikki, at tað er rætt og ei heldur at ein skal skerja lönina hjá nokrum. Uppgávan má vera at hevja øll í lön — sjálvandi innanfyri eitt rimiligt mark.

Tá ið ein nú skuldi fara undir at skerja og klípa burtur av við lóg ásettari minstuløn, hví so einans klípa burtur av hjá fiskimonnum? Hví ikki eisini klípa burtur av hjá øllum, ið eru á javnt og væl betri lönt enn fiskimenn?

Hesj hava sína föstu lön árið runt. Fiskimenn hava sína föstu lön ber. einar fimman mánaðir av árinum. Við 300 kr. varð heita 4000 kr. árliga. Tað er einki; men 650 kr. geva enn minn. — ikki meira enn 3250 kr. Er tað at lva av hjá einum familjumanni? Sjálvandi ikki!

So er eisini at minnast til, at fiskimenn hava verið undirløntir framman undan.

Var tað rætt, skuldu teir tí fingið meir — eisini tað, ið teir ár undan ári hava fingið ov lítið.

Eg dugi ikki at siggja annað, enn at her hevur leiðsla fiskimanna svikt í stórum — og so tingið, ið millum annað eisini er mannað við umboðsmonnum fiskimanna.

Báðir fiskimannafelagsformenninir tingmenn — og so kortini einki dyggiligt slag fyri at fremja eina fullkomna lønartrygging fyri alla ta stóru veiðimannafjöldina, ið er av so avgerandi tátt í samfelagslívinum.

Her bílar í stórum.

Man tað nú ikki vera tað, at vit — tvörtur ímóti hinum arbeiðandi í hinum Norðanlondum — ikki hava lagt nógv á hin sosialistiska bógvín?

Hugsj, her eru grundbrekini at finna.

Rókur Rangberg.

TOLLOKRIÐ

Hvat hin minni maður ikki má eta — sambært 1,2 milj. kr. tolllógina.

1 »Dagblaðnum« nr. 15 stendur:

»MEIRILUTIN (Erl. Patursson, H. v. Høgaðalsá, Andreas Djurhaus, Trygvi Samuelsen, Djóni í Geil og Poul Petersen) HELDUR IKKI HESIN TOLLUR KEMUR AT NERVA TANN MINNA MANNIN, TI TALAN ER UM VÖRUR, EIN KANN VERA FYRI UTTAN, UM EIN IKKI HEVUR RÁÐ TIL AT KEYPA TÆR.«

Hetta er sera greitt.

Við øðrum orðum sita menn á Føroya lögtingi og avgera, hvørjar vörur hin minni maðurin — fiskimaðurin, arbeiðarin, tægnastumaðurin o. s. fr. — IKKI MÁ FÁA LOYVI AT ETA. Við 1,2 milj. kr. verður teimum arbeiðandi bannað at eta ávisar vörur. Hesar vörur skulu einans vera fyri tey ríku. ið orka at keypa hóast tollokríð.

So mikla virðing hava hesir menn fyri landsins størsta ella betri størstu stættum landsins.

Tær vörurnar, ið fiskimenn og arbeiðarar ikki mugu eta, eru t. d.

FISKAHERMETIKK, KØKUR, BISKUITS, VAFUR, SUKUR-LATA, SUKURLATAVÖRUR, LAKRESSUVÖRUR, ETINGAR-ISUR, KARAMELLIR, BONBONS, MARCIPAN, BOMM, KRYDDARIR.

Áðrar vörur og luktir, ið bannaðar verða teimum minnu mentu, eru:

LEIR og POSTALÍNSVÖRUR, STEINTOYSVÖRUR, FLEST ALLAR GLASVÖRUR, TAPETIR, SIGARETTIR, ALLIR LUTIR AV LODSKINN OG VÖRUR GJÖRDAR ÚR SKINN OG LEDRI, ØL, BRENNIVÍN o. s. fr.

Og so verður eisini. Bert tann, ið hevur ovm k'ð av peningi, kann keypa hesar vörur, ið nú eru tollokráðar til að markaleysa.

Partar av fólkinum — partar, sum eina í øðrum londum royna at hevja í betri livi — skulu ikki fáa hug í jöðum, ið bæði eru vanligir og neyðgir í einum húsarhaldi.

Men ikki verður hin 150 kr. skerda minstulønin og príviðbótin betur unt fiskimonnum enn so, at teir í dýrum dómi skulu gjalda hana afur við almiklum tolli — eisini á vörum, ið eru eitt dagligt líð í lívi og livuppihaldinum hjá fiskimonnum og fiskimannahéimunum.

Brøðraliga hálsfevndust teir báðir — Erlandur Patursson og lögmaður — tá ið henda óggliga misgerðin móti teimum minni mentu varð framd.

So roynast álitismenn!

SÁTTMÁLARNIR UNDIRRITAÐIR

Tá ið sáttmálin millum fiskimenn og reiðarar skuldi undirskrivast týskvöldið kom tvídrátur partanna millum. Reiðarar hövdu ymiskar atfinningar at gera og vóru ikki sinnaðir at undirrita sáttmálan í tí líki, hann frammanundan var samtyktur í. S. P. Petersen úr Fuglafirði mutaði ímóti, men so tók Erl. Patursson hattin og segði, at um ikki sáttmálin var undirritaður mikudagin á middegi, vildi Fiskimannafelagið lýsa verkfall á øllum skipafloatum. Sáttmálin varð tó undirritaður — tó ikki fyrr enn kl. 2 hósdagin.

Sostatt verður einki verkfall í ár, hóast fiskimenn mugu ásanna tann kalda beiskleikan, at minstuløn teirra er skerd við 150 kr., og at teir sáttmálaliga einki hava vunnið, burtursæð.

frá teimum everska líðu 2/3 í línu-prosentini.

Harmiligt, at fiskimenn skulu missa burtur av tí, teir einaferð hava vunnið, og so omaná alt verða dýktir undir í tollbyrðum!

Lönjavningargrunn.

J. H. Danbjörg, Erl. Patursson og Leon Joensen hava á tingi lagt fram uppskot um, at hereftir skal val til stýrið í Lönjavningargrunninum fara fram á tann hátt, at Reiðarafelagið og Skiparafelagið velur ein mann, Føroya- og Suðuroya Fiskimannafelag og Motorpassarafelagið 1 og Føroya Lögting 1. Hetta mál var til 1. viðgerð hósdagin.

LANDSHANDILSENDURSTOVNINGIN

Í seinasta blaði endurprentaðu vit uppskot javnaðarmanna um endurstovnan av Landshandlinum. Mikudag in legði J. P. Davidsen málið fyrri á tingi og segði, at Landshandilin hevði tryggjað handelsmonnum vörur, og at teir hövdu vítað, hvat teir hövdu at lita á. Landshandilin hevði verið undirlagdur mangt og margt og fingið mangar slingirnar, men hóast tað hoyrði ein nú frá keypmonnum og øðrum, hvussu illa teir nú vóru nøgdir við hesa avtöku og mangir av teimum eins og smáreiðararnir eru nú munandi verri fyrri. Farið er nú undir endaligu avtökuna, men tað er skeivt, at

lögtingsmenn ikki tosaðu um stöðuna, aðrenn farið varð undir heita avgerandi stigið. Hetta ikki minst av teirri orsök, at tingið er broytt, nógvir nýggir tingmenn eru komnir aftrat. Eg vil heita á lögtingið um at halda áfram við Landshandlinum, sum hann var og samstundis rætta uppá tey brekini, ið vóru. Vil biðja tingmenn um kalt oguttan frammanundanavgerðir viðgera málið av nýggjum.

Skúlablaðið.

2. hefti 1955 er útkomið. Jóhannes Enni, lærari á Tvöroyri hevur grein um fría stílskriving. Framhald av greinini »Stavnhalðið«, ið P. J. Sigvardsen, læraraskúlanæmingur hevur umsett frá norskum. Marius Johannesen svarar Poul E. Petersen. Sagt verður frá, at sólan av »Mini jólabók« hevur gingist so væl, at einans 15 eintøk eru eftir. Ikki hevur gingist so væl at fingið myndir og tilfar til »Lærarabókina«, men nú verður farið undir at gera bókina.

Í dag verður Elisabeth Oregaard í Fuglafirði, 60 ár, Justinus Hansen, haldabóndi, Klakksvík, 81 ár, og Hans Michael Larsen, Glyvrum, 81 ár.

Í morgin verða vígd í Havnar kirkju Anna Vilhelmsen úr Havn og Edvard Petersen úr Fuglafirði.

LÝSING

Tað verður her gjørt kunnugt, at tann av býráðnum samtykta figgarættan yvir inniðkur og útreiðsur hjá Tórshavnar kommunu, Tórshavnar havn og Tórshavnar elektricitetsverki fyri figgarárið 1955/56 er til skjals á býráðsskrivstovuni frá 26. februar til 12. mars 1955.

Tórshavnar býráð, 25. februar 1955.

Í Klakksvík er skattaáleggingin ikki endaliga liðug. Á Viðareiði var skatta-prosentið 7 og á líkningin umleið 25 tús. kr. Innátökan var einar 40.000 kr. meira enn seinasta ár.

«Hekla»

byrjar aftur rundsigling í summar. Fyrsta ferðin gongur frá Reykjavík 11. juni. Leiðin verður so hildin til Tórshavn, Bergen, København, Göteborg, Kristiansand, aftur til Tórshavn og hðani til Reykjavík. Siglingin heldur uppá 14. sept.

Mars mánaði.

Februar fer nú rættiliga at halla. Týsdagin byrja vit uppá mars mánaða. At minnast til í hesum mánaði er m. a.:

Lina. iðurnar:

1. Fyrra kvarter.
3. Full sól.
14. Lengt frá jörðini.
16. Seinnra kvarter.
24. Tendring. Gösól.
26. Næstur jörðini.
30. Fyrra kvarter.

2. Tampardagur.
9. 40 riddarar.
11. Föðngardagur kongs.
12. Grækarismessa.
17. Patr. k. messudagur.
20. Miðfösta.
21. Varsjavndögur.
24. Mariumessa um várið.
28. Föðingadagur drottningarinnar.